

СТАНОВИЩЕ

ОТНОСНО: Публикуването на годишните финансови отчети на предприятията в Търговския регистър

Настоящото становище се издава предвид компетенциите на Министерството на финансите да изготвя становища по прилагане на счетоводното законодателство, определени в чл. 33, т. 4 от Устройствения правилник на Министерството на финансите

Целта на становището е да поясни условията за публикуване на годишните финансови отчети на предприятията при прилагане на чл. 40 и във връзка с § 9а от преходните и заключителните разпоредби на Закона за счетоводството.

Настоящото становище разглежда изискванията за публикуване на годишните финансови отчети след промените в Закона за счетоводството, в сила от 3 май 2011 г. публикувани в бр. 34 на „Държавен вестник“.

Съобразно извършените законодателни промени е необходимо да се има предвид следното:

1. Основание за публикуване на годишния финансов отчет

Задължението за публично оповестяване на финансовата информация (публикуване) е регламентирано в чл. 2 от Директива 2009/101/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 16 септември 2009 година за координиране на гаранциите, които държавите членки изискват от дружествата по смисъла на чл. 48, ал. 2 от договора, за защита интересите на членовете и на трети лица с цел тези гаранции да станат равностойни. Разпоредбата изисква държавите членки да предприемат необходимите мерки, за да гарантират задължителното оповестяване на определен минимум информация, сред която са и годишните финансови отчети за всяка финансова година, чието публикуване е задължително и съгласно директиви 78/660/ЕИО, 83/349/ЕИО, 86/635/ЕИО и 91/674/ЕИО на Съвета.

Съгласно разпоредбите на чл. 2, букви „д“ и „е“ от Директива 2009/101/ЕО основните счетоводни документи на дружествата следва да бъдат оповестявани. Целта е трети лица да могат да установят тяхното съдържание и друга информация във връзка с финансовото състояние, особено данни за лицата, упълномощени да представляват дружеството, както и за да бъде гарантирана защитата на добросъвестни лица от недействителност на задълженията, поети от името на дружеството и правната сигурност в отношенията между дружеството и трети лица, както и между съдружниците.

По силата на посочената директива и като държава член за Република България възниква задължение от 1 януари 2007 г. да осигури достъп по електронен път до всички подлежащи на оповестяване счетоводни документи, посочени в член 2, букви „д“ и „е“ от Директива 2009/101/ЕО, които са подадени от дружествата или от други лица или органи, от които се изисква оповестяване.

Посоченото изискване на европейското законодателство е транспонирано в разпоредбата на чл. 6, ал. 3 от Закона за Търговския регистър, според която актовете по чл. 40, ал. 1 - 3 от Закона за счетоводството се заявяват и представят за обявяване в търговския регистър по реда и в сроковете, предвидени в Закона за счетоводството.

Предвид на посочените по-горе правни основания задължението за публикуване на годишния финансов отчет на всяко предприятие е обосновано и законосъобразно.

2. Информация, подлежаща на публикуване

На публикуване по реда на чл. 40 от Закона за счетоводството подлежат годишният финансов отчет и консолидираният си финансов отчет, годишният доклад за дейността и годишния си консолидиран доклад за дейността. Годишните финансови отчети и годишните доклади за дейността се публикуват, когато са приети от общото събрание на съдружниците/акционерите или от съответния орган. Акционерните дружества, командитните дружества с акции и дружествата с ограничена отговорност публикуват и информация за предложението на органа на управление за разпределение на печалбата или за покриване на загуба за предходната година и решението на общото събрание на акционерите/съдружниците за начина на разпределяне на печалбата или за покриване на загуба за предходната година.

- По отношение на предприятията, които не подлежат на независим финансов одит

Принципно годишният финансов отчет на всяко предприятие се състои от съставните части, посочени в чл. 26, ал. 1 от Закона за счетоводството, а именно: счетоводен баланс, отчет за приходите и разходите, отчет за собствения капитал, отчет за паричните потоци и приложение. За предприятията, прилагащи Международните счетоводни стандарти като счетоводна база за изготвяне и представяне на финансовите отчети, е допустимо отклонение от посочените наименования на съставните части към техните годишни финансови отчети предвид изискванията на МСС 1 Представяне на финансови отчети.

Предприятията, прилагащи облекчена форма на финансова отчетност, които изготвят и представят годишния си финансов отчет на базата на Националните стандарти за финансови отчети за малки и средни предприятия, могат да не изготвят отчет за паричните потоци и отчет за собствения капитал (чл. 26, ал. 5 от Закона за счетоводството). Следователно и в тези случаи също е налице задължение за публикуване на годишния финансов отчет, който обаче се състои от по-малък брой съставни части, а именно: счетоводен баланс, отчет за приходите и разходите и приложение.

- По отношение на предприятията, които подлежат на независим финансов одит

Предприятията, чиито годишни финансови отчети подлежат на задължителен независим финансов одит, съставят и годишен доклад за дейността съгласно изискванията на чл. 33 от Закона за счетоводството. Приетият от общото събрание на съдружниците/акционерите или от съответния орган годишен финансов отчет се публикува във вида, в който е заверен от регистрирания одитор, заедно с годишния доклад за дейността, който също се публикува във вида, на базата на който регистрираният одитор е изразил одиторското си мнение, както и одиторският доклад.

3. Лица, освободени от задължението за публикуване

- Еднолични търговци, които не подлежат на задължителен независим финансов одит

Съгласно измененията и допълненията в § 9а от преходните и заключителните разпоредби на Закона за счетоводството едноличните търговци, чиито годишни финансови отчети не подлежат на задължителен независим финансов одит, са освободени от задължението за публикуването им в Търговския регистър. Едноличните търговци са задължени да публикуват годишните си финансови отчети само когато тези отчети подлежат на задължителен независим финансов одит.

Предвид на това, че промяната на § 9а от преходните и заключителните разпоредби на Закона за счетоводството влиза в сила от 3 май 2011 г., тя се прилага след тази дата и по отношение на публикуването на отчетите за 2010 г.

За едноличните търговци, пререгистрирани през 2011 г., на публикуване подлежат тези годишни финансови отчети за периодите от 2007 г. до 2010 г., които са подлежали на задължителен независим финансов одит.

4. Срокове за публикуване

С посочените изменения в Закона за счетоводството се променят и сроковете за публикуване на годишните финансови отчети в Търговския регистър, както следва:

- За търговци, пререгистрирани преди 1 януари 2011 г., включително и по отношение на годишните финансови отчети за 2010 г.

- 31 май 2011 г. - едноличните търговци, чиито годишни финансови отчети за 2010 г. подлежат на задължителен независим финансов одит;

- 30 юни 2011 г. - дружества с ограничена отговорност, включително и едноличните дружества с ограничена отговорност;

- 31 юли 2011 г. - всички други търговци по смисъла на Търговския закон.

- За търговци, пререгистрирани през 2011 г.

Сроковете за публикуване в търговския регистър на годишните финансови отчети за търговците, които са пререгистрирани през 2011 г., са обвързани с датата, на която същите са пререгистрирани, и са, както следва:

- 30 юни 2011 г. - търговците, които са пререгистрирани от 1 януари до 31 май на 2011 г.;

- в тримесечен срок от датата на пререгистрацията - търговците, които са пререгистрирани от 1 юни до 31 декември 2011 г.

Търговците, пререгистрирани през 2011 г., имат задължение да представят за публикуване годишните финансови отчети за годините от 2007 г. до 2010 г. Едноличните търговци, пререгистрирани през 2011 г., не публикуват тези годишни финансови отчети за периодите от 2007 г. до 2010 г., които не са подлежали на задължителен независим финансов одит.

5. Специфични случаи:

- Публикуване на годишен финансов отчет от предприятие без дейност

при прилагане на Националните стандарти за финансови отчети за малки и средни предприятия:

В практиката съществуват случаи, в които предприятията не са извършвали дейност през предходния и текущия отчетен период, т.е. за тези периоди предприятията не са отчитали приходи и разходи, печалби и загуби, активи и пасиви, не са извършвали записвания по счетоводните сметки или не са налице салда по счетоводните сметки към датата на финансовия отчет.

Следва да се има предвид, че Законът за счетоводството не освобождава предприятията от публикуване на годишните финансови отчети, независимо дали същите осъществяват или не осъществяват дейност. Изключение от изискването за публикуване има само по отношение на някои от едноличните търговци, което е посочено в т. 3 от настоящото становище.

Така например в общия случай на предприятие без дейност, което към 31 декември на текущия и предходния отчетен период има собствен капитал, чиято стойност е над 500 лева, както и не е отчело приходи и разходи за тези периоди, то за същото е налице хипотеза, в която годишният финансов отчет може да се състои най-малко от счетоводен баланс и приложение. В случаите, когато посоченото предприятие има собствен капитал, чиято стойност е под 500 лева, както и не е отчело приходи и разходи в посочените периоди, то годишният финансов отчет на същото може да се състои най-малко от приложение. Последното е приложимо и в случаите, когато предприятие осъществява дейност, но към 31 декември на текущия и предходния отчетен период стойността на собствения капитал, активите и пасивите, приходите и разходите за посочените периоди са под 500 лв.

В приложението следва да се оповестят всички обстоятелства по съставянето на финансовия отчет, изисквани в съответствие със счетоводното законодателство, в т.ч. и липсата на дейност, бъдещите намерения на ръководството по този повод, размерът на регистрирания капитал и други.

Зам. министър-председател и министър на финансите: (п)
(Симеон Дянков)